

Foto: Hans Wels

binnenstad bewoners netwerk amersfoort

Binnenstad Bewoners Netwerk Nieuws mei 2015, uitgave 108

Uitgeverij Deviant verhuist naar muziekschool

We spreken hem in de tuin van de oude muziekschool aan de Muurhuizen: Jelle Pol, die in 1998, samen met Nes van Hulzen, Uitgeverij Deviant stichtte. Het bedrijf maakt schoolboeken en geeft tegenwoordig werk aan negentig mensen. De uitgeverij begon op De Isselt, maar verhuisde al gauw naar een groot pand in de Krommestraat. Hoewel er twee jaar geleden een dependance aan de Kortegracht bij kwam, is het pand in de Krommestraat nu te klein geworden. Daarom zal Deviant in december verhuizen naar Muurhuizen.

Jelle kon het fraaie complex kopen van de gemeente. Tot zijn eigen verbazing, want hij had verwacht dat het een (semi-)publieke

functie zou behouden. Niet dus. Op zijn beurt belooft hij dat hij zal meedoen met alle Open Monumentendagen.

Momenteel zijn er verbouwingen gaande om de overblijfselen van de school, zoals de voor de muzieklessen opgesplitste kamertjes, ongedaan te maken. Ook de schilders hebben er veel werk aan. Het pand in de Krommestraat gaat in de

verhuur, maar Deviant behoudt de dependance. Past een bedrijf met negentig werknemers nog wel in de kern van de stad, met alle parkeerproblemen van dien? Jelle: 'De gemeente wilde ons plekken in een parkeergarage verhuren, maar die hebben wij niet nodig, want we fietsen, of reizen met het openbaar vervoer.' [HV]

'Geen parkeerplekken nodig'

Foto: Hein Visser

Jelle Pol

Joris en Sophie

Hoe gaat het met onze hoogste binnenstadbewoners, het slechtvalkenechtpaar Joris en Sophie in de OLV-toren? Soms hoor ik hun langgerekte kreten boven me, ik leg het hoofd in de nek en zie hun sikkelvormige lijfjes rondglijden in de blauwe lucht.

Vorig jaar hebben ze drie jongen gekregen. Eéntje overleed, de andere twee zijn vertrokken naar onbekende verten. Misschien krijgen we ooit een melding als iemand de ringen afleest.

In februari van dit jaar werd voor Joris en Sophie een nieuwe nestkast geplaatst op de derde torenomloop. Daar hebben de

Foto: Frits van Laar

Slechtvalk met duif als prooi

vogels wat meer rust dan op de tweede omloop, waar ze vorig jaar nestelden.

Maar blijkbaar hebben ze wat meer tijd nodig om aan die nestkast te wennen, want ze broeden dit jaar opnieuw op de tweede omloop. Voorlopig worden daarom op de tweede omloop geen bezoekers toegelaten.

In Nederland was de slechtvalk in de vorige eeuw een uiterst schaarse broedvogel. Broedgevallen waren bekend van bijvoorbeeld Schiermonnikoog in het begin van

die eeuw, en van de Veluwe, waar rond 1975 een broedpaar werd waargenomen. In 1990 vestigde zich een broedpaar in Limburg en in 1996 volgde een tweede paar. De jaren daarna groeide het aantal steeds sneller en in 2013 werd de Nederlandse slechtvalkpopulatie geschat op ruim 120 paren. [AW]

Creatieve cursussen in Het Seminarie

Het Seminarie is een zorghotel en appartementencomplex en wil daarnaast ook een centrum zijn waar mensen samenkomen en elkaar ontmoeten. Daartoe organiseert Het Seminarie activiteiten die erop gericht zijn om senioren van de binnenstad met elkaar in contact te brengen, duurzame

buurtrelaties te bewerkstelligen en tegelijkertijd creatieve vaardigheden te ontwikkelen.

In dit eeuwenoude pand kunnen binnenstadsbewoners twee cursussen volgen.

De cursus keramiek is bedoeld voor mensen die het leuk vinden om met klei te

werken. Zowel beginners als gevorderden zijn welkom. Tijdens de workshops leert u de basistechnieken, zodat u in staat bent om uw eigen ideeën vorm te geven. Het laatste onderdeel bestaat uit glazuren, waarbij het gemaakte kunstwerk persoonlijk wordt ingekleurd.

Kosten: € 50,00 voor vier bijeenkomsten op maandagmiddag, van 14.30 tot 16.30 uur.

Wie de cursus mozaïek volgt, leert met wandtegels in verschillende kleuren en patronen, tegellijm en het juiste gereedschap mozaïekwerkstukken te maken. Zowel decoratieve als gebruiksvoorwerpen zijn mogelijk.

Kosten: € 50,00 voor vier bijeenkomsten op woensdagochtend, van 10.30 tot 12.30 uur.

Informatie en aanmelden:

info@hetseminarie.nl / tel. 06 83 16 02 47.

Adres: Het Seminarie, Muurhuizen 102.

Het oude Seminarie

Verborgene interieurs

Het Hobbyhuis

Als je Muurhuizen 177 (hoek Blauwebrug-gang) binnenkomt, val je met de deur in huis en sta je meteen in de middeleeuwen. Er is geen hal. De voorkamer heeft een vloer van zwarte en witte plavuizen; oude eikenhouten binnendeuren leiden naar belendende vertrekken en naast de grote schouw houdt een harnas toezicht. Die deuren zijn voorzien van ijzeren beslag in geometrische patronen.

Het huis heeft een wat wonderlijke plattegrond. Achter de woonkamer liggen twee andere kamers enigszins waaivormig ten opzichte van elkaar. Een geheimzinnige stenen trap leidt naar de kelder, die nog een echte wel heeft – de bewoners kunnen dus hun eigen Veluws bronwater tappen.

In de jaren veertig en vijftig van de vorige eeuw is dit huis met noeste vlijt en

volgens de toen heersende ideeën geres-taureerd door de toenmalige bewoners. Onder de vloer vonden ze restanten van de oude stadsmuur; de stenen hiervan gebruikten ze voor de constructie van binnenmuurtjes en baksteenbogen in wat destijds het Hobbyhuis werd genoemd. Ze oogstten alom bewondering.

In de jaren tachtig werden alle quasi-middeleeuwse bouwsels er door een volgende bewoner weer uit gesloopt en vervangen door een zeventiende- en achttiende-eeuws pronkinterieur.

Toen de huidige bewoners dit pand vijf jaar geleden betrokken, wilden ze authentieke elementen tevoorschijn halen en die combineren met moderne elementen.

In overleg met Monumentenzorg en met veel inspanning werd alles weer versoberd. Nieuwe openingen in muren laten nu meer licht toe en bieden een gevoel van ruimte. Het resultaat is een robuust samengaan van middeleeuws ambacht en hedendaagse elegantie; 21ste-eeuws comfort in een omgeving waar je een lang verleden voelt leven. Letterlijk voel je dat verleden aan de vloer van dit huis: die loopt per meter twee centimeter af. 'Daardoor hebben we een keuken op maat,' zegt bewoonster Ashja. 'Voor Hans past het rechterdeel van de aanrechthoogte precies, en voor mij het linkerdeel.' [AW]

Foto: Ashja en Hans Bosboom

De Ploegh terug in Amersfoort

Toen Kunstenaarsvereniging De Ploegh in 2004 naar Soest verhuisde, was dat een verlies voor Amersfoort. De Ploegh heeft hier haar oorsprong en is een van de oudste kunstenaarsverenigingen van Nederland. Sinds 19 april zijn ze terug in de stad, op Coninckstraat 58, het voormalige gebouw van Scholen in de Kunst. Tot en met 30 mei is daar de expositie Groot uitgepakt met Miniatuur te zien. Ook daarna kunnen we nog veel van hen verwachten; De Ploegh is niet alleen een galerie, maar er worden

Foto: Wilma Luigjes

ook lezingen en andere bijeenkomsten gehouden.

Tot en met 5 juli heeft De Ploegh een 'dependance' in de Sint Joriskerk op de Hof. Zeventien kunstenaars exposeren hier vlakke en ruimtelijke werken met als thema 'verbinding', een thema dat aansluit bij datgene waar de Sint Joriskerk voor staat: verbondenheid in alle aspecten van het leven, in het maatschappelijk hart van Amersfoort. [AW]

Nieuwe BBN-voorzitter

Justia Heijkoop, de nieuwe BBN-voorzitter, woont – na een buitenlands verblijf – nu al weer tien jaar in de Waltoren in Amersfoort. Als kunstenaar kun je overal wonen, vindt ze, maar als jonge moeder ging Justia liever terug naar Nederland. En dat werd Amersfoort, vanwege de centrale ligging en de goede verbindingen. Justia maakt zowel beelden als schilderijen, geeft les in haar atelier op bedrijventerrein De Hoef en organiseert workshops op locatie. Via de werkgroep Buurtbudget kwam ze in het BBN terecht, waar op dat moment een discussie speelde over doorgaan of opheffen. Justia wil verbindend bezig zijn en treedt alle initiatieven in de stad positief tegemoet. Haar uitgangspunt is dat je er alles aan moet doen om de levendigheid van Amersfoort te behouden, en die van de binnenstad in het bijzonder.

Ze laat zich daartoe inspireren door de historie van Amersfoort als pelgrimsstad, met stromen mensen die in de vijftiende en zestiende eeuw de stad bezochten.

Particuliere initiatieven als de Waterlijn en de Stadsgidsen zetten de stad op de kaart en dat moet je koesteren, vindt ze. Door nieuwe initiatieven, zoals een mooi slenterpad dat noord, zuid, oost en west met elkaar verbindt en door het zichtbaar maken van ondergrondse gangen in het centrum, komen toeristen op de prachtigste plekken. En als er leuke routes kriskras door de stad gaan, is dat ook goed voor ondernemers.

De vergroening van de binnenstad, met geveltuinen en de fantastische tuinen aan de singels en grachten vindt Justia een mooi staaltje van particulier initiatief. Maar het gemeentegroen

Foto: Hans Wels

Justia Heijkoop

in het plantsoen kan beter, denkt ze, met aantrekkelijke speelgelegenheden en op de Hof misschien een leuke bank om naar St. Joris en de draak te kijken.

De voorzitter is een warm voorstander van het Buurtbudget. Dat moet blijven, vindt ze. Het gaat om kleine bedragen die net dat zetje geven voor buurtactiviteiten dicht bij huis die goed zijn voor de onderlinge contacten.

Om weer op cultuur terug te komen: de lege winkels in de binnenstad zouden met wat 'windowdressing' een veel leuker straatbeeld geven. Vraag Amersfoortse kunstenaars om daarmee te helpen. Dan gaat het er stralend uitzien. Aldus de nieuwe BBN-voorzitter. [JR]

Uitreiking cheques Buurtbudget 2015

Op dinsdag 21 april mochten diverse bewonersgroepen en initiatiefnemers uit handen van BBN-voorzitter Justia Heijkoop

in Downey's aan de Zuidsingel een cheque ontvangen uit het Buurtbudget binnenstad. Van het TejaterThuis in de Nieuwstraat tot het project Groenevent van bewoners aan de Valkestraat, Stovestraat en Nieuwstraat, van een bijdrage voor de Zonnebloem tot kinderactiviteiten zoals ClowntjesHof.

Foto: Hans Wels

Ontmoeting en samenwerken

Honorering van alle 28 aanvragen zou het beschikbare budget zeer ruim overschrijden. De werkgroep Buurtbudget heeft bij het toekennen gelet op de meerwaarde voor binnenstadbewoners als geheel of

Foto: Hans Wels

voor een groep bewoners, met thema's als 'ontmoeting' en 'samenwerken' als leidraad. Niet iedere aanvraag kon volledig worden gehonoreerd en sommige moesten vanwege de beperkte budgettaire ruimte zelfs worden afgewezen. [HW]

Pareltjes van de binnenstad

Molen de Rijzende Zon

De Rijzende Zon was een zogeheten stellingmolen die op de zuidoever van de Eem stond, aan de Kleine Koppel. Ertegenover stond pakhuis de Koornspijker, destijds opslagplaats van de gemeentelijke graanvoorraad.

In de stoomoliemolen, gebouwd in 1765, werd olie geperst uit zaden, onder meer ten behoeve van de stadsverlichting in de binnenstad. Omstreeks 1900 werden de wieken van de molen afgehaald en na een brand in 1940 werd het restant gesloopt. Graanhandelaar/

eigenaar J.L. van Nieuwenhuizen, die naast de molen woonde, liet na de sloop op die plaats een silo bouwen. De foto uit 1864 toont de oliemolen nog in volle glorie, met op de achtergrond de OLV-toren en de Koppelpoort. Jan van 't Hof en anderen hebben onlangs het initiatief genomen om de molen op de oude plaats te herbouwen en er een toeristische trekpleister van te maken. [JR]

Zzp'er uitgelicht

Hendrik Kraak, leemstucwerk

We spraken met Hendrik Kraak van Trepein Leembouw, in de Bloemendalsestraat. Het pand op nummer 53 was een pakhuis, tot Hendrik het een kleine twintig jaar geleden op een duurzame manier restaureerde – toen al met zonnepanelen – en er onder de woning een winkel in duurzame materialen begon. Zo kwam hij in aanraking met leem als bouw materiaal en hij was meteen verkocht.

Leem is een zeer oud bouw materiaal, een fijnkorrelig mengsel van löss, klei en silt. Het is moeilijker aan te brengen dan gewone stuc, maar door de open structuur, die vocht- en temperatuur-regulerend is, heeft leemstuc een toegevoegde waarde voor gezondheid en welbevinden. Na gebruik kan het materiaal probleemloos worden teruggebracht in de aarde.

Hendrik werkt veel aan restauratie en onderhoud van lemen wanden en

plafonds, maar maakt ook objecten als binnen- en buitenkachels, balies en dergelijke. De grotere projecten voert hij samen met gelijkgestemde meester-stukadoors uit. Op het moment van het gesprek bereidt hij zich voor op een reis naar Namibië. Vanuit de stichting Hanasaneye helpt hij daar kleine ondernemers met het opzetten en ontwikkelen van een eigen onderneming,

uitgaand van hun wensen en dromen, en met gebruikmaking van lokale middelen en mogelijkheden.

Bij de Namibische huttenbouw zag Hendrik een duidelijke taakverdeling: de mannen maken het houten frame, en de vrouwen brengen de lemen afdekking aan, al dan niet met traditionele versiering.

'Ik was meteen verkocht'

Vanuit zeer oude kennis mieten uit de muren.' Zo'n twee jaar geleden was hij betrokken bij de bouw van een lokaal schoolgebouw in Namibië. Nu is het doel het aanleggen van een twee kilometer lange waterleiding. 'Dat ontlast de meisjes daar van het slepen met water, zodat ze naar school kunnen gaan. En zo werkt het aan twee kanten.' Gezond water én educatie. [JR]

Evenementenkalender

Iedere woensdag	gratis live muziek, stadscafé 'De Observant', 20.30 uur
24-5	Thee-Matinee Muurhuizen 102, 15.00 uur met Nederlandse liedjes
30-5 t/m 30-8	Ryan McGinley Photographs 1999-2015, Kunsthal KAdE
t/m 31-5	Was, papier en potlood - De Vensterbank van Anne-Marie van Sprang, Bergstraat 32
31-5	Kids Festival, Hof en Lieve Vrouwekerkhof
2-6	Popquiz, Zandfoort aan de Eem
6 en 20-6	Snuffelmarkt, Lieve Vrouwekerkhof
7 en 20-6	Amersfoort BOARD Games, The Break, Hof 19d
7-6	Marathon Amersfoort
11 t/m 14-6	Amersfoort Jazz
14-6	Struinen in de tuinen
16-6	Pubquiz, Zandfoort aan de Eem
19 t/m 21-6	Havikconcerten
21-6	Architectuur rondleiding, Eemhuis, 14.15 uur
26-6	Rondleiding in De Nieuwe Stad, 14.30 uur
27-6	Smaak van de Streek, Grote Koppel (Eemkade)
28-6	ClowntjesHof, Hof
4 en 18-7	Snuffelmarkt, Lieve Vrouwekerkhof
5-7	Wijnroute Amersfoort, 't Weck, Koestraat 9
5-7	Amersfoort BOARD Games, The Break, Hof 19d

SENIORENTAFEL, GRAND CAFÉ HEMELS, LANGESTRAAT

16/06/15 - 10.30 uur
21/07/15 - 10.30 uur
18/08/15 - 10.30 uur

Colofon

Redactie

Ien Deltrap (eindredactie)
Erik de Waal (opmaak)
Josje van Enst (assistentie opmaak)
Johan Riemersma
Hein Visser
Hans Wels
Agnes Witte

Aan dit nummer werkte verder mee

Marie-Louise Hehenkamp

Druk

Klomp Bizzprint

Contactgegevens BBN

Post: Teut 67, 3811 WN, Amersfoort
Email: info@bbn-amersfoort.nl
Web: www.bbn-amersfoort.nl
Facebook: www.facebook.com/bbn.amersfoort